

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 256/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. apríla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej advokátom doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., Advokátska kancelária Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, vedené pod sp. zn. Rvp 23449/2013, sp. zn. Rvp 23450/2013, sp. zn. Rvp 23453/2013 až sp. zn. Rvp 23462/2013 a sp. zn. Rvp 23464/2013 vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 553/2013 a jeho rozsudkom sp. zn. 16 Co 553/2013 zo 17. októbra 2013, postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 284/2013 a jeho rozsudkom sp. zn. 9 Co 284/2013 zo 17. októbra 2013 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaniach vedených pod sp. zn. 11 Co 107/2013, sp. zn. 11 Co 105/2013, sp. zn. 11 Co 173/2013, sp. zn. 10 Co 422/2013, sp. zn. 5 Co 390/2013, sp. zn. 11 Co 123/2013, sp. zn. 6 Co 295/2013, sp. zn. 11 Co 31/2013, sp. zn. 11 Co 147/2013, sp. zn. 11 Co 139/2013 a sp. zn. 11 Co 145/2013 a jeho rozsudkami sp. zn. 11 Co 107/2013, sp. zn. 11 Co 105/2013, sp. zn. 11 Co 173/2013 zo 7. októbra 2013, sp. zn. 10 Co 422/2013 z 26. septembra 2013, sp. zn. 5 Co 390/2013 z 24. septembra 2013, sp. zn. 11 Co 123/2013 zo 14. októbra 2013, sp. zn. 6 Co 295/2013 z 25. septembra 2013, sp. zn. 11 Co 31/2013 zo 7. októbra 2013, sp. zn. 11 Co 147/2013, sp. zn. 11 Co 139/2013 zo 14. októbra 2013 a sp. zn. 11 Co 145/2013 zo 7. októbra 2013 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 23449/2013, sp. zn. Rvp 23450/2013, sp. zn. Rvp 23453/2013 až sp. zn. Rvp 23462/2013 a sp. zn. Rvp 23464/2013 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 23449/2013.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 18. decembra 2013 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 553/2013 a jeho rozsudkom sp. zn. 16 Co 553/2013 zo 17. októbra 2013, postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 284/2013 a jeho rozsudkom sp. zn. 9 Co 284/2013 zo 17. októbra 2013 a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej spolu len „krajské súdy“) v konaniach vedených pod sp. zn. 11 Co 107/2013, sp. zn. 11 Co 105/2013, sp. zn. 11 Co 173/2013, sp. zn. 10 Co 422/2013, sp. zn. 5 Co 390/2013, sp. zn. 11 Co 123/2013, sp. zn. 6 Co 295/2013, sp. zn. 11 Co 31/2013, sp. zn. 11 Co 147/2013, sp. zn. 11 Co 139/2013 a sp. zn. 11 Co 145/2013 a jeho rozsudkami sp. zn. 11 Co 107/2013, sp. zn. 11 Co 105/2013, sp. zn. 11 Co 173/2013 zo 7. októbra 2013, sp. zn. 10 Co 422/2013 z 26. septembra 2013, sp. zn. 5 Co 390/2013 z 24. septembra 2013, sp. zn. 11 Co 123/2013 zo 14. októbra 2013, sp. zn. 6 Co 295/2013 z 25. septembra 2013, sp. zn. 11 Co 31/2013 zo 7. októbra 2013, sp. zn. 11 Co 147/2013, sp. zn. 11 Co 139/2013

zo 14. októbra 2013 a sp. zn. 11 Co 145/2013 zo 7. októbra 2013 (ďalej len „napadnuté rozsudky krajských súdov“).

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupovala v procesnom postavení žalobkyne v konaniach vedených Okresným súdom Veľký Krtíš, Okresným súdom Komárno, Okresným súdom Dolný Kubín a Okresným súdom Ružomberok (ďalej spolu len „okresné súdy“), predmetom ktorých bolo rozhodovanie o náhrade majetkovej škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom okresných súdov, ktoré sú teda súčasne súdmi, ktoré sťažovateľke uvedenú škodu a nemajetkovú ujmu mali spôsobiť.

Okresné súdy rozhodli vo veci samej rozsudkami, ktorými žalobu v celom rozsahu zamietli a zároveň zamietli i návrh sťažovateľky na prerušenie konania. Proti rozsudkom súdov prvého stupňa podala sťažovateľka odvolania. Krajské súdy svojimi napadnutými rozsudkami potvrdili rozhodnutia okresných súdov.

Podľa názoru sťažovateľky krajské súdy „*spôsobili porušenie základných práv sťažovateľa, osobitne:*

- *základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (práva na súdnu ochranu);*

- *základného práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.*

Tvrdenie o porušení označených práv sťažovateľka odôvodňuje tým, že:

„... Rozhodoval vylúčený sudca. Všetky úkony, ktoré boli zo strany konajúceho prvostupňového súdu vykonané predstavujú úkony vykonané vylúčeným sudcom...

... Napadnuté rozhodnutie krajského súdu je rozhodnutím absolútne prekvapivým...

... Súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia na skutočnostiach a právnych argumentoch, ku ktorým sa sťažovateľ nemohol vyjadriť s cieľom ovplyvniť súdne rozhodnutie vo svoj prospech...

... konanie pred odvolacím súdom ako aj rozhodnutie odvolacieho súdu v predmetnej veci porušuje právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, keďže napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je dostatočne odôvodnené...“

Sťažovateľka formuluje výhrady aj proti odmietnutiu jej odvolaní napadnutými rozsudkami odvolacích súdov v časti smerujúcej proti výrokom napadnutých rozhodnutí súdov prvého stupňa o zamietnutí jej návrhov na prerušenie predmetných súdnych konaní.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnostiach rozhodol nálezmi, v ktorých vysloví, že postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Co 553/2013 a jeho rozsudkom sp. zn. 16 Co 553/2013 zo 17. októbra 2013, postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 284/2013 a jeho rozsudkom sp. zn. 9 Co 284/2013 zo 17. októbra 2013 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaniach vedených pod sp. zn. 11 Co 107/2013, sp. zn. 11 Co 105/2013, sp. zn. 11 Co 173/2013, sp. zn. 10 Co 422/2013, sp. zn. 5 Co 390/2013, sp. zn. 11 Co 123/2013, sp. zn. 6 Co 295/2013, sp. zn. 11 Co 31/2013, sp. zn. 11 Co 147/2013, sp. zn. 11 Co 139/2013 a sp. zn. 11 Co 145/2013 a jeho rozsudkami sp. zn. 11 Co 107/2013, sp. zn. 11 Co 105/2013, sp. zn. 11 Co 173/2013 zo 7. októbra 2013, sp. zn. 10 Co 422/2013 z 26. septembra 2013, sp. zn. 5 Co 390/2013 z 24. septembra 2013, sp. zn. 11 Co 123/2013 zo 14. októbra 2013, sp. zn. 6 Co 295/2013 z 25. septembra 2013, sp. zn. 11 Co 31/2013 zo 7. októbra 2013, sp. zn. 11 Co 147/2013, sp. zn. 11 Co 139/2013 zo 14. októbra 2013 a sp. zn. 11 Co 145/2013 zo 7. októbra 2013 (ďalej spolu aj „predmetné konania a rozsudky krajských súdov“) bolo porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, označené rozsudky krajských súdov zruší a veci vráti krajským súdom na ďalšie konania a prizná jej primerané finančné zadost'učinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K spojeniu vecí na spoločné konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia)

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí na spoločné konanie, avšak v súlade s § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy primerane použiť na prípadné spojenie vecí § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 23449/2013, sp. zn. Rvp 23450/2013, sp. zn. Rvp 23453/2013 až sp. zn. Rvp 23462/2013 a sp. zn. Rvp 23464/2013, z ktorých vyplýva ich právna a skutková súvislosť, a prihliadajúc taktiež na totožnosť v osobe sťažovateľky a charakter rozhodnutí krajských súdov, proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, aplikujúc § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP, tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozsudkami krajských súdov a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu (bod 2 výroku tohto uznesenia)

Sťažovateľka sťažnosťami namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozsudkami krajských súdov, ktorými tieto súdy v odvolacom konaní potvrdili rozsudky súdov prvého stupňa o zamietnutí žaloby o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, zamietnutí návrhu na prerušenie konania a náhrade trov konania, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní

musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranné, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Účelom citovaného článku ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup

k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj ESLP vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť

podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Uvedené východiská boli povinné dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj krajské sudy, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektovali, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

Námietky sťažovateľky uplatnené v sťažnosti možno zhrnúť do týchto okruhov:

1. vo veci rozhodoval vylúčený sudca,
2. napadnuté rozhodnutie krajského súdu je rozhodnutím absolútne prekvapivým,
3. všeobecné sudy porušili zásadu kontradiktórnosti konania,
4. rozhodnutie odvolacieho súdu nie je dostatočne odôvodnené,
5. odvolací súd sa nezaoberal odvolaním sťažovateľky proti výroku o zamietnutí prerušenia súdneho konania.

V relevantnej časti odôvodnenia napadnutých rozhodnutí krajské sudy v súvislosti s námietkami sťažovateľky uviedli:

„Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Okresný súd neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý proces, nakoľko v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak, okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležité vyhodnotil (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 36/2010). Odvolací súd tak poukazuje na námietku navrhovateľa, že okresný súd porušil právo navrhovateľa na kontradiktórny súdny proces. Uvedené tvrdenie navrhovateľa neobstojí, nakoľko navrhovateľ mal možnosť oboznámiť sa so všetkými predloženými dôkazmi alebo stanoviskami a vyjadriť sa k nim s cieľom ovplyvniť súdne konanie. Ak navrhovateľ tvrdí, že pred vynesením rozsudku nebol oboznámený s písomným vyjadrením odporcu k návrhu a uvedené vyjadrenie mu bolo doručené so samotným rozsudkom vo veci samej (bod 2. odvolania navrhovateľa), uvedené tvrdenie navrhovateľa nie je pravdivé. Z obsah spisu mal odvolací súd za preukázané, že vyjadrenie odporcu k návrhu navrhovateľa zo dňa 01. 02. 2013 (č. 1. 31 a nasl. spisu spisu) bolo právnenému zástupcovi navrhovateľa doručované spolu s predvolaním súdu na pojednávanie, ktoré bolo okresným súdom vytýčené na deň 26. 03. 2013 o 09.30 hod. (viď prípis + doručka na č. I. 43 a 44 spisu). Keďže uvedené vyjadrenie odporcu k návrhu navrhovateľa bolo navrhovateľovi doručené v zmysle vyššie pripojenej doručky dňa 07. 03. 2013 a termín pojednávania, na ktorý bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný, bol vytýčený na deň 26. 03. 2013 je zrejmé, že navrhovateľ mal dostatočný čas na prípravu pojednávania, zároveň možnosť oboznámiť sa so všetkými listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise, vrátane exekučných spisov Okresného súdu..., nakoľko už v tom čase bolo z obsahu pripojených exekučných spisov tamojšieho súdu zrejmé, že okresný súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietol, a to v zákonnej 15 dňovej lehote od doručenia žiadosti súdneho exekútora, keď proti tomuto uzneseniu navrhovateľ (v exekučnom konaní oprávnený), odvolanie nepodal.

V žiadnom prípade neobstojí ani ďalšie tvrdenie navrhovateľa, ak uvádza, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Uvedené je v úplnom rozpore s vyššie uvedenými skutočnosťami, ak okresný súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré

bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný. Na uvedené pojednávanie sa napriek tomu navrhovateľ nedostavil. Z neúčasti na pojednávaní sa neospravedlnil a ani neuviedol žiadny dôležitý dôvod, pre ktorý sa nemohol na pojednávanie dostaviť. Okresný súd dôvodne skúmal podmienky predpokladané v ustanovení §-u 101 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní a ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadá z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka, prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. Okresný súd preto dôvodne v zmysle ust. § 101 ods. 2 O. s. p, pojednával v neprítomnosti navrhovateľa a jeho právneho zástupcu. Bez ohľadu na skutočnosť, že navrhovateľ podal návrh na „zrušenie“ nariadeného pojednávania a návrh na prerušenie konania až do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorej predmetom je rozhodnutie o porušení práva navrhovateľa na zákonného sudcu a práva na nestranný súd, bolo nielen právom, ale aj povinnosťou navrhovateľa dostaviť sa na súdne pojednávanie. Ak sa navrhovateľ dobrovoľne vzdal tohto práva, nemôže byť prejednanie veci na pojednávaní, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný, považované za postup súdu, ktorým by bola odňatá možnosť účastníkovi konania, teda navrhovateľovi, vyjadriť sa k vykonanými listinným dôkazom vrátane listinných dôkazov, ktoré boli súčasťou exekučných spisov, prípadne mal možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Navrhovateľovi nebolo žiadnym postupom okresného súdu odňaté právo zúčastniť sa verejného pojednávania, prípadne sa oboznámiť s obsahom spisu, listinnými dôkazmi, vyjadreniami odporcu, a pod. (vid' aj ustanovenie §-u 44 ods. 1 O. s. p.). Naopak, zo správania navrhovateľa, resp. jeho právneho zástupcu, je zrejma účelovosť konania spočívajúca v marení postupu súdu prejednať vec v primeranej lehote bez prietahov, ak už v písomnej výzve okresného súdu bol navrhovateľ upovedomený o tom, že jeho nárok sa súdu javí ako nedôvodný, pretože k vydaniu rozhodnutí, voči ktorým navrhovateľ namietal nesprávny úradný postup, došlo v zákonnej lehote. Na uvedené upovedomenie zo stany súdu mal navrhovateľ možnosť v dostatočnom čase a dostatočným spôsobom (§ 41 ods. 1 O. s. p.) reagovať, teda uplatniť svoje procesné práva za účelom vyjadrenia k tejto skutočnosti, k dôkazom a ovplyvniť tak súdne konanie. Odvolací súd preto opätovne zdôrazňuje, že v prípade, ak by navrhovateľ využil svoje právo zúčastniť sa pojednávania, príp. nahliadnuť do spisu, mal by možnosť oboznámiť sa s vyššie uvedenými

exekučnými spismi, ako aj písomnými podaniami odporcu a adekvátne na ne včas reagovať pred rozhodnutím vo veci samej. V tejto súvislosti, teda, odvolací súd poznamenáva, že vo veci bolo rozhodnuté na riadne nariadenom pojednávaní bez toho, aby bolo porušené právo navrhovateľa na kontradiktórny súdny proces a navrhovateľovi bol zo strany súdu daný dostatočný priestor, aby sa zoznámil s dôkazmi, ktoré okresný súd vykonal, a skutkovými zisteniami, ktoré z nich vyvodzuje, a vyjadril sa k nim, ako aj aby prípadne navrhol iné dôkazy na vyvrátenie týchto skutkových zistení“.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľky spočívajúcej v jej tvrdení, že vo veci samej konal nezákonný sudca, krajské sudy uviedli: *«... rozhodovanie veci zákonným sudcom je základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu. Okresný súd správne v odôvodnení svojho rozhodnutia uznal, že nie je oprávnený riešiť otázku, či sú sudcovia Okresného súdu... vylúčení z pojednávania a rozhodovania veci a o tejto otázke musí rozhodnúť krajský súd, ktorý už v danej veci rozhodol a okresný súd je jeho rozhodnutím viazaný. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 NcC/71/2012 zo dňa 08. 10. 2012 nebola zákonná sudkyňa... vylúčená z pojednávania a rozhodovania v rozhodnutí uvedených vecí vedených na Okresnom súde..., pretože nebola zákonnou sudkyňou v predmetných exekučných veciach tamojšieho súdu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje i na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 727/2011, v ktorom bol vyslovený názor, že sudcu vecne a miestne príslušného súdu nevylučuje z pojednávania a rozhodovania vecí o náhradu škody len tá skutočnosť, že postupom sudcu v inej veci mala byť navrhovateľovi spôsobená škoda. Aj keď navrhovateľ podal sťažnosť Ústavnému súdu Slovenskej republiky na porušovanie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj základného práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a ktorá sa mala týkať práve uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici..., napriek tomu otázku, či vo veci rozhodoval vylúčený sudca, môže preskúmať len súd vyššieho stupňa v riadnom inštančnom postupe na základe riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, teda nie ústavný súd v konaní o sťažnosti navrhovateľa. Uvedené vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu SR v skutkovo a právne totožnej veci napr. sp. zn. I. ÚS 89/2013 zo dňa 06. 02. 2013, I. ÚS 92/2013 zo dňa 13. 02. 2013, ktorými rozhodoval o sťažnosti obchodnej spoločnosti*

POHOTOVOSTĚ, s. r. o. proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici, a ktorými rozhodol tak, že nevytlúčil všetkých sudcov okresného súdu z prejednávania a rozhodovania vecí a návrh navrhovateľa odmietol pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na ich prerokovanie a ich rozhodnutie. Okresný súd teda dospel k správne názoru, že neexistoval dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) O. s. p. a ani podľa § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p., pretože neprebíha žiadne konanie, v ktorom by sa riešila otázka majúca význam pre rozhodnutie súdu v tejto veci. K tejto otázke v skutkovo a právne totožnej veci vyslovil právny názor Najvyšší súd SR v uznesení zo dňa 11. 03. 2013 (sp. zn. 3 Cdo 102/2013), podľa ktorého „dôvod na vylúčenie sudcu (§ 14 ods. 1 O. s. p.) nezakladá sama skutočnosť, že sudca má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnictvo.“ Takýmto dôvodom na vylúčenie sudcu nie je bez ďalšieho ani to, že vykonáva súdnictvo na súde, ktorý údajne (podľa tvrdenia navrhovateľa) svojím nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci založil zodpovednosť odporcu za majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.

Keďže odvolací súd má za to, že okresný súd dôvodne zamietol návrh navrhovateľa na prerušenie konania až do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti pre porušenie práva navrhovateľa na zákonného sudcu a na nestranný súd, s tým, že súčasne navrhovateľovi nebolo žiadnym spôsobom odňaté právo konať pred súdom. resp. jeho právo na kontradiktórny súdny proces, prejednal následne odvolanie proti rozhodnutiu okresného súdu vo veci samej.»

Krajské sudy vo vzťahu k meritu veci v odôvodnení rozsudkov okrem iného uviedli: «Všeobecne a v súlade s ustálenou súdnou praxou možno nesprávny úradný postup vymedziť tak, že ide o porušenie právnou normou ustanoveného predpísaného postupu štátneho orgánu, resp. o porušenie účelu postupu štátneho orgánu, ktorý - či už súvisí s rozhodovacou činnosťou štátneho orgánu alebo s ňou nesúvisí - nenašiel svoj bezprostredný výraz vo vydanom rozhodnutí. Pod termín „postup“ možno subsumovať ako konanie (činnosť) štátneho orgánu, tak aj jeho nekonanie (nečinnosť) alebo opomenutie, (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 24/2004).

Je nepochybné, že exekučný poriadok v ustanovení § 44 ods. 2 vymedzuje lehotu, v ktorej má exekučný súd rozhodnúť o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia

na vykonanie exekúcie. Jednoznačne konštatuje, že ak exekučný súd nezistí rozpor uvedenej žiadosti alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, potom do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby exekúciu vykonal. Naopak, ak zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. I keď pri negatívnom vymedzení zistenia rozporu žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom nie je uvedená lehota, v zmysle ustálenej súdnej praxe sa aj na rozhodnutie, ktorým exekučný súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietne, vzťahuje lehota 15-dňová. Skutočnosť, či uvedená lehota bola dodržaná, bola konštatovaná v odôvodnení rozhodnutia okresného súdu na str. 2 posledný odsek, keď okresný súd jednoznačne v každej exekučnej veci konštatoval, kedy bola žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie doručená Okresnému súdu... a kedy uvedený okresný súd - exekučný súd o tejto žiadosti rozhodol. Vo všetkých prípadoch bola žiadosť súdneho exekútora zamietnutá, a to v zákonnej 15-dňovej lehote. S uvedenými listinnými dôkazmi mal možnosť sa navrhovateľ, resp. jeho právny zástupca oboznámiť priamo na pojednávaní, príp. spôsobom, ktorý upravuje Občiansky súdny poriadok, napr. nahliadnutím do spisu, ak mal na uvedené dostatočný čas pred prejednaním veci samej. K vykonanému dokazovaniu zo strany okresného súdu preto nemožno nič vyčítať, tento zistil skutkový stav správne a preto následne nemohol vyvodiť iný právny záver ako ten, že ak okresný súd rozhodol v súlade s ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v zákonom danej 15-dňovej lehote, nemohlo dôjsť z jeho strany k nesprávnemu úradnému postupu, ktorý mu v návrhu navrhovateľ vytýkal, teda, že k rozhodnutiu o žiadosti o udelenie poverenia došlo po uplynutí zákonom stanovenej doby. Ak navrhovateľ v odvolaní namieta, že je nevyhnutné skúmať aj moment, kedy poverenie, resp. rozhodnutie o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bolo doručené príslušnému súdnemu exekútorovi, táto povinnosť z Exekučného poriadku súdu nevyplýva. Exekučný poriadok v tomto prípade upravuje lehotu pre rozhodnutie súdu a nie pre jeho doručenie príslušnému súdnemu exekútorovi a ani lehotu na jeho odoslanie. Napriek tomu v každej exekučnej veci, v ktorej bol nesprávny úradný postup namietaný, bolo rozhodnutie o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora uvedenému súdnemu exekútorovi doručené v rozpätí 10-tich až 20-tich dní, teda, bola zachovaná v každej jednotlivjej

exekučnej veci aj primeraná lehota na odoslanie (§ 158 ods. 4 v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.). V namietaných exekučných konaniach sa nevyskytol nesprávny úradný postup.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom, je v sústave práva zaradená do občianskoprávneho zodpovednostného systému; ide o občianskoprávnu zodpovednosť osobitného druhu upravenú samostatným zákonom, ide o zodpovednosť objektívnu bez zreteľa na zavinenie, nemožno sa jej zbaviť. Základnými predpokladmi vzniku tejto zodpovednosti je jednak v danej veci vytykaný nesprávny úradný postup okresného súdu, existencia škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Keďže predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je súčasné, teda kumulatívne splnenie všetkých troch základných predpokladov, je zrejmé, že bez zistenia prvého predpokladu, a to nesprávneho úradného postupu, nie je dôvodné skúmať existenciu vzniku, škody ako majetkovej či nemajetkovej ujmy, resp. príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Ak jeden z predpokladov nevyhnutný pre vznik zodpovednosti za škodu, a to nesprávny úradný postup, nebol v konaní zistený, preukázaný, a naopak, vykonané dokazovanie preukázalo, že okresný súd v jednotlivých exekučných konaniach postupoval v súlade so zákonom, nedošlo k vzniku zodpovednosti štátu za škodu, ktorá by prípadne mohla byť spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom. Okresný súd preto dôvodne aj s dôkazom na hospodárnosť konania ďalšie predpoklady neskúmal.

Na záver odvolací súd uvádza, že Okresný súd... nepostupoval v rozpore s Exekučným poriadkom, jeho konanie nevykazuje znaky nesprávneho úradného postupu v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z., a prvostupňový súd správne právne odôvodnil, prečo návrhu nevyhovel, keď neboli naplnené súčasne všetky zákonom určené podmienky, na základe ktorých dochádza k vzniku zodpovednosti štátu na náhradu škody titulom nesprávneho úradného postupu.

Vzhľadom na tieto dôvody, ako aj dôvody, ktoré vo svojom rozhodnutí uviedol súd prvého stupňa, a ktoré nebolo potrebné pre svoju presvedčivosť opätovne uvádzať v tomto rozhodnutí, odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O. s. p. rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil...»

Ústavný súd vo vzťahu k námietke sťažovateľky, že rozhodnutie krajského súdu je „*rozhodnutím absolútne prekvapivým*“, považuje za potrebné zopakovať svoj ustálený právny názor, podľa ktorého mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky [(ďalej len „najvyšší súd“), resp. jeho plénu a kolégiám], keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05). Práve plénum a kolégiá najvyššieho súdu sú oprávnené odstraňovať nejednotnosť výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov tak, aby sa chránili okrem iného aj legitímne očakávania účastníkov súdnych konaní. Ústavný súd však vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody. Keďže ale ústavný súd v prípade napadnutých rozsudkov prejav svojvôle, resp. zjavnej neodôvodnenosti nezistil, nepovažoval v danom prípade argumentáciu sťažovateľky za spôsobilú na to, aby len na jej základe bolo možné tieto rozhodnutia hodnotiť ako ústavne neakceptovateľné a neudržateľné.

Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že krajské súdy sa v napadnutých rozsudkoch zaoberali a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadali so všetkými odvolacími námietkami sťažovateľky, s ktorými sa nestotožnili, a preto predmetné rozsudky okresných súdov potvrdili ako vecne správne. Napadnuté rozsudky krajských súdov nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by boli založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, Občianskeho súdneho poriadku a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej

činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutými rozsudkami a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažností na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosti sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené.

Vzhľadom na odmietnutie sťažností neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v ich petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2014